SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 601/2017

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [redacted] zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU ŠTRBÁŇ, s. r. o., Dvory 1932, Púchov, v mene ktorej koná advokát JUDr. Branislav Štrbáň, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 4/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [redacted] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2016 doručená sťažnosť [redacted] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa

čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 4/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva:

«1. Účastníci konania pred Ústavným súdom SR

V zmysle ust. § 51 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len ako „Zákon o organizácii ÚS SR“) sú účastníkmi konania sťažovateľ a orgán verejnej moci, proti ktorému sťažnosť smeruje.

Aktívna vecná legitimácia sťažovateľa je založená podaním Ústavnej sťažnosti, ktorou tento namieta porušenie svojich základných práv a slobôd v dôsledku zbytočných prieťahov v konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 2T/4/2005, ktoré bolo právoplatne skončené vydaním meritórneho rozhodnutia - Rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.09.2016, sp. zn. 2T/4/2005-4844.

Pasívne vecne legitimovaným účastníkom konania je Krajský súd v Prešove ako orgán verejnej moci, proti ktorému sťažnosť smeruje a ktorý zbytočné prieťahy spôsobil najmä svojou nesprávnou (neefektívnou) činnosťou.

2. Právomoc Ústavného súdu SR na rozhodnutie o sťažnosti

Právomoc ÚS SR prejednať podanú ústavnú sťažnosť je založená ust. Čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ust. § 49 Zákona o organizácii ÚS SR, nakoľko sťažovateľ má za to, že postupom orgánu verejnej moci bolo porušené ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vyplývajúce pre každého z Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a súčasne k porušeniu Čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Podanie ústavnej sťažnosti v zákonnej lehote

Sťažovateľ má za to, že neoprávnený zásah orgánu verejnej moci spočívajúci v porušení ústavného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov má trvajúci charakter, pričom v takom prípade po celú dobu trvania súdneho (trestného)

konania a v každom jednom jeho okamihu dochádza k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vyplývajúce pre každého z Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Tento právny názor sťažovateľa je pritom súladný s aplikovanou judikatúrou najvyšších súdnych autorít, podľa ktorého „pre splnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa naplní zásadne až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáhala odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. I. ÚS 41/02). Z uvedeného tak možno podľa názoru dovolacieho súdu vyvodiť, že prieťahy v konaní sú trvajúcim protiprávnym stavom (až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci) a v každom okamihu ich existencie dochádza k rovnakému porušovaniu toho istého práva (t. j. práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy).“

Sťažovateľ poukazuje na ustálený právny názor Ústavného súdu SR, v zmysle ktorého účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka súdneho konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

V predmetnej veci bol stav právnej istoty sťažovateľa nastolený dňom nadobudnutia právoplatnosti Rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.09.2016, sp. zn. 2T/4/2005-4844, ktorým bolo trestné konanie voči nemu vedené právoplatne skončené.

Vychádzajúc z vyššie uvedených konzekvencií má sťažovateľ za to, že porušovanie ústavného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov trvalo až do nadobudnutia právoplatnosti Rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.09.2016, sp. zn. 2T/4/2005-4844, t. j. dňa 29.09.2016 bolo ústavné právo sťažovateľa zo strany Krajského súdu v Prešove ešte porušované.

Sťažovateľ na tomto mieste poukazuje aj na právny názor niektorých ústavných sudcov, podľa ktorých právoplatné skončenie veci nie je samo osebe jediným účelom práva, preto nemôže byť ani rozhodujúcim momentom pre podanie sťažnosti Ústavnému súdu SR v tom zmysle, že túto sťažnosť by bolo možné podať iba do právoplatného skončenia veci. (...)

Podľa ust. § 53 ods. 3 Zákona o organizácii ÚS SR sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ túto Ústavnú sťažnosť odovzdal dňa 29.11.2016 na poštovú prepravu, subsidiárne aplikujúc ust. § 121 ods. 5 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, možno konštatovať, že sťažovateľ podal Ústavnú sťažnosť včas v zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehote.

4. Časová chronológia trestného konania

Sťažovateľ bol Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.11.2006, sp. zn. 2T/4/05-3914 uznaný za vinného zo spolupáchateľstva k pokračovaciemu trestnému činu hrubého nátlaku v jednočinnom súbehu s trestným činom výtržníctva podľa § 9 ods. 2 k § 235a ods. 1, § 202 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.08.2003, pričom sťažovateľ mal uvedené trestné činy spáchať na skutkovom základe opísanom v podanej Obžalobe Krajskej prokuratúry v Prešove zo dňa 20.06.2005. Sťažovateľovi bol za spáchanie trestných činov dotknutým Rozsudkom uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov. (...)

Na základe Odvolania sťažovateľa zo dňa 12.01.2007 Najvyšší súd SR Uznesením zo dňa 08.12.2009, sp. zn. 4To/7/2008 Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.11.2006, sp. zn. 2T/4/05-3914 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, a to z dôvodov v Uznesení pomenovaných.

Najvyšší súd SR mal za to, že v konaní, ktoré vydaniu Rozsudku predchádzalo došlo k podstatným chybám, v dôsledku čoho sa napadnutý Rozsudok stal nezákonný pre nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení najmä preto, že súd prvého stupňa sa nevyrovnal náležíte so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a zároveň sú pochybnosti o správnosti skutkových zistení a na objasnenie veci treba dôkazy opakovať a vykonať ďalšie dôkazy.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho Uznesenia ďalej uviedol, že na podklade jeho zistení možno vysloviť, že výrok o vine a konaní obžalovaných tak, ako sú ustálené

vo výrokovej časti napadnutého rozsudku je predčasný, pretože dôkazy, o ktoré ich krajský súd oprel netvoria pre takýto záver spoľahlivý podklad. (...)

Po opätovnom prejednaní Krajský súd v Prešove Rozsudkom zo dňa 20.04.2012, sp. zn. 2T/4/2005-4704 v trestnej veci opätovne meritórne rozhodol a uznal sťažovateľa za vinného z pokračovacieho trestného činu hrubého nátlaku v jednočinnom súbehu s trestným činom výtržníctva podľa § 9 ods. 2 k § 235a ods. 1, § 202 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.08.2003 spáchaného v spolupáchateľstve, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, ktorý mu bol podmienečne odložený na skúšobnú dobu dva a pol roka. (...)

Proti vyššie označenému Rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.04.2012, sp. zn. 2T/4/2005-4704 podal sťažovateľ Odvolanie, na základe ktorého Najvyšší súd SR napadnutý Rozsudok ako vecne nesprávny a nezákonný zrušil a vec Krajskému súdu v Prešove vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Krajský súd trestnú vec právoplatne rozhodol Rozsudkom zo dňa 29.09.2016, sp. zn. 2T/4/2005-4844, ktorým sťažovateľa uznal za vinného za spáchanie pokračovacieho trestného činu vydierania v jednočinnom súbehu s trestným činom výtržníctva podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1 a § 202 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.08.2003, pričom u sťažovateľa Krajský súd upustil od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 5T/124/2010 zo dňa 01.03.2013 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To/24/2013 zo dňa 25.09.2014, ktorým bol sťažovateľovi uložený za trestný čin podľa § 279 ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, výkon ktorého mu bol podmienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov. (...)

Titulom jednoznačnosti, za účelom vymedzenia časového úseku celkového trvania trestného konania, ktoré bolo proti sťažovateľovi vedené, sťažovateľ opätovne Ústavnému súdu akcentuje okamih právoplatného ukončenia trestného konania vydaním Rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.09.2016, sp. zn. 2T/4/2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 29.09.2016, pričom trestné konanie je proti sťažovateľovi vedené od 18.06.2002, ktorým dňom bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie.

5. Porušenie Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, Čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spočívajúce v zbytočných prieťahoch súdneho konania.

Právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je imanentnou súčasťou práva každej osoby na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré je v demokratických podmienkach Slovenskej republiky garantované jednak Ústavou Slovenskej republiky, konkrétne Čl. 48 ods. 2 Ústavy, ako aj Čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

(...) Sťažovateľ berúc na zreteľ celkovú dĺžku trestného konania (vyše 14 rokov) má za to, že takýmto postupom orgánov činných v trestnom konaní a súdu bolo porušené jeho ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vyplývajúce z Čl. 48 ods. 2 Ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Elementárnou zákonnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, o to viac, keď predmetom súdneho konania je trestné stíhanie (konanie) vedené proti sťažovateľovi, ktoré vzhľadom na povahu trestného konania a s tým súvisiaci zvýšený zásah do osobnej sféry sťažovateľa, požíva zvýšenú ochranu práv účastníkov súdneho konania (obžalovaného).

Povinnosť prísnejšieho posudzovania lehoty na rozhodnutie veci súdom v trestných veciach judikoval opakovane aj Ústavný súd SR, ktorý rešpektujúc rozhodovaciu prax ESĽP konštatoval, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESĽP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie. (...)

Sťažovateľ poznajúc Ústavným súdom SR akceptované kritéria, ktoré aj ESĽP pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje, a to konkrétne právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (Z) a postup samotného súdu (3), tieto v nasledovných častiach Ústavnej sťažnosti

konfrontuje so skutkovým stavom a procesným postupom súdu, ako aj sťažovateľa, ktorý bol priamym účastníkom vedeného trestného konania v procesnom postavení obžalovaného.

1. Právna a faktická zložitosť vecí

Posudzované trestné konanie sa na Krajskom súde v Prešove začalo dňa 20.06.2005 podaním Obžaloby Krajskej prokuratúry v Prešove zo dňa 20.06.2005 na ôsmich obžalovaných pre spáchanie trestného činu hrubého nátlaku v jednočinnom súbehu výtržníctva, pričom jedným z nich bol práve sťažovateľ.

Sťažovateľ nepovažuje trestné stíhanie vedené proti nemu pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin hrubého nátlaku v jednočinnom súbehu výtržníctva za žiaden mimoriadne komplikovaný právny prípad a to najmä s prihliadnutím na faktický skutkový stav vyšetrovaného prípadu, keď sa mal sťažovateľ dopustiť posudzovaného protiprávneho trestného konania dvoma skutkami - dňa 08.07.2001 a dňa 01.04.2002, pričom tohto sa mali dopustiť všetci obžalovaní, teda konajúci súd sa nezaoberal konaním obžalovaných izolovane, čo by mohlo potencionálne predĺžiť celkovú dĺžku súdneho konania, ale v zásade komplexne, pričom aj dokazovanie súdom bolo vykonávané spravidla komplexne vo vzťahu k všetkým obžalovaným a okolnostiam spáchania trestného činu spoločne a komplexne.

Takéto skutkovo-procesné okolnosti spočívajúce v existencii viacerých obžalovaných však nemali za následok sťažovateľom pomenované zbytočné prieťahy, ktoré v žiadnom prípade neboli spôsobené objektívnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi určité (čiastočné) predĺženie trestného konania, naopak boli spôsobené výlučne postupom samotného súdu tak, ako to sťažovateľ uvádza v ostatných častiach Ústavnej sťažnosti.

2. Správanie sťažovateľa

Sťažovateľ sa počas prebiehajúceho trestného konania nedopustil konania, resp. nekonania, ktoré by indikovalo jeho pasivitu ako účastníka konania. Sťažovateľ poskytoval orgánom činným v trestnom konaní a súdu náležitú súčinnosť a zúčastňoval na všetkých nariadených procesných úkonoch. Rovnaké proaktívne správanie možno pozorovať u ostatných obžalovaných, ktorý priebeh súdneho konania nemarili svojim obštrukčným konaním.

V nadväznosti na uvedené, z dôvodu neexistencie žiadneho závažného dôvodu na strane sťažovateľa, ako aj na strane ostatných obžalovaných, má sťažovateľ

za jednoznačne preukázané, že sťažovateľ ani ostatní obžalovaní sa nedopustili správania, ktoré by mohlo založiť na strane súdu neprimerané predlžovanie súdneho konania.

3. Postup konajúceho súdu

Sťažovateľ identifikuje ako jediný dôvod preukázaných zbytočných prieťahov v prejednávanej trestnej veci postup konajúceho súdu, ktoré je ako celok poznačené neefektívnosťou a nesústredenosťou, kedy Krajský súd v Prešove súdne konanie nekoncentroval včasným nariaďovaním hlavných pojednávaní, ani trestnú vec meritórne neposudzoval.

Krajský súd sa navyše nedôsledným vykonávaním dôkazov dopustil nezákonného konania spočívajúceho v procesných pochybeniach, v dôsledku čoho bol Krajskému súdu v Prešove vydaný Rozsudok dvakrát vrátený na nové prejednanie a rozhodnutie, pričom práve túto skutočnosť sťažovateľ vníma ako primárny dôvod zbytočných prieťahov trestného konania prebehujúceho vyše 14 rokov.

Zrušenie Rozsudkov Krajského súdu Najvyšším súdom SR na základe podaného odvolania sťažovateľa, príp. iných obžalovaných nemožno v žiadnom prípade klasifikovať ako dôvod konvalidujúci prieťahy v predmetnom trestnom (súdnom) konaní, a to najmä s poukazom na dôvody zrušenia rozsudkov Krajského súdu v Prešove založené nezákonným postupom Krajského súdu v Prešove.

Je pravdou, že počas trestného (súdneho) konania v dôsledku zmeny obsadenia súdu došlo k zmene v zložení senátu, ktorý trestnú vec prejednával v takom rozsahu, že konajúci súd nemohol aplikovať ust. § 219 ods. 2 Trestného poriadku a dokazovanie musel vykonať odznovu. Táto skutočnosť však nebola zapríčinená správaním sťažovateľa a ostatných obžalovaných, teda nemôže byť na ich ťarchu, čo odôvodňuje aj judikatúra ESĽP, podľa ktorej personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prieťahom v konaní. (...)

Zohľadňujúc ÚS SR vyššie pomenované aspekty považuje sťažovateľ za spoľahlivo preukázané, že ako účastník konania nezaložil na strane súdu právny dôvod na odôvodnené prieťahy prejednania a rozhodnutia jeho trestnej veci, právo naopak, aktívne sa zúčastňoval na všetkých procesných úkonoch a uplatňoval svoje procesné práva obvineného.

V súlade s rozhodovacou praxou ESĽP pritom dĺžku trvania trestného konania prevyšujúcu 6 rokov je potrebné považovať za výnimočnú a v prípade absencie významných

dôvodov pre prekročenie tejto hranice nie je možné trestné stíhanie dlhšieho trvania tolerovať.

V kontexte uvedeného má sťažovateľ za to, že postupom orgánu verejnej moci, ktorý predchádzal vydaniu Rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.09.2016, sp. zn. 2T/4/2005 došlo k zbytočným prieťahom súdneho konania, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a podľa Čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Napokon, zbytočné prieťahy v trestnom konaní pomenoval aj Krajsky súd v Prešove v Rozsudku zo dňa 29.09.2016. sp. zn. 2T/4/2005, v odôvodnení ktorého uviedol, že významnou okolnosťou pri rozhodovaní o ukladaní trestu však bola dĺžka trvania trestného stíhania u obžalovaných, ktorá je neprimerane dlhou. Obžalovaní sa na úkonoch trestného konania po podaní obžaloby dňa 20.06.2005 zúčastňovali a svojím správaním nezapríčinili to, že o ich trestnom stíhaní nebolo rozhodnuté v primeranej lehote. Konajúci súd môže iba konštatovať, že prípad z pohľadu právneho či procesného nebol veľmi zložitý... Konajúci súd preto bral na zreteľ dĺžku trestného stíhania, ktorú nepovažuje za primeranú.

Záverom tejto časti Ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na jeden z nálezov Ústavného súdu SR, v ktorom Ústavný súd SR bez akýchkoľvek pochybností dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T/27/2000 už len z dôvodu celkového trvania tohto konania 12 rokov došlo u sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedenú dĺžku konania nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu. (...)

6. Primerané finančné zadosťučinenie

Zhrnúc všetky vyššie deklarované skutočnosti, ktoré podľa sťažovateľa jednoznačne preukazujú nezákonnosť postupu súdu predchádzajúcemu vydaniu predmetného Rozsudku Krajského súdu v Prešove, ktorým orgán verejnej moci porušil sťažovateľove ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov z Ústavnej sťažnosti vymedzených skutkových a právnych dôvodov, poukazujúc aj na právny charakter predmetnej právnej veci vedeného trestného konania, v rámci ktorého je zásah do osobných subjektívnych práv

jeho účastníkov (vrátane sťažovateľa) o to intenzívnejší a závažnejší, sťažovateľ zdvorilo žiada, aby mu ÚS SR pre prípad vyhovenia Ústavnej sťažnosti priznal v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy SR v spojení s ust. § 56 ods. 5 Zákona o organizácii ÚS 5R primerané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 10.000 EUR.

Podľa judikovaného názoru ÚS SR priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť. To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu. (...)

Sťažovateľ považuje na podklade uvedených skutočností za preukázané, že jeho nemajetková ujma bezprostredne vyplýva z porušenia základného práva a že nemajetková ujma je priamym následkom porušenia základného práva sťažovateľa, teda že existuje požadovaná príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmou a zisteným porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pričom porušenie jeho ústavného práva už napraviť nemožno.

Sťažovateľ hodnotí požadované finančné zadosťučinenie v celkovej výške 10.000 EUR za symbolické vzhľadom na ujmu jemu spôsobenú z dôvodu bezprecedentného zásahu do osobnej sféry sťažovateľa, ktorý bol počas celej dĺžky konania vystavený právnej neistote. Sťažovateľ bol v dôsledku vedeného trestného stíhania a jeho postavenia obžalovaného vystavený enormnej stresujúcej záťaži vyplývajúcej z pocitu neistoty, čo sa negatívne odrazilo na fyzickom a duševnom zdraví jeho samotného, ako aj celej blízkej rodiny. Nezanedbateľným ostáva, že trestné stíhanie malo negatívny vplyv na sťažovateľove spoločenské postavenie a jeho objektívnu možnosť sa zamestnať, pričom aj na tomto mieste sťažovateľ zdôrazňuje, že na zbytočné prieťahy trestného konania nedal orgánu verejnej moci žiadny dôvod.

ÚS SR by mal v tomto prípade prihliadnuť na rozsah procesných pochybení orgánu verejnej moci, ktorý nie len že trestnú vec sťažovateľa nesprávne právne posúdil, keď bol sťažovateľ pôvodne uznaný za vinného zo spolupáchateľstva k pokračovaciemu trestnému činu hrubého nátlaku v jednočinnom súbehu s trestným činom výtržníctva, pričom Krajský súd v Prešove sťažovateľom spáchaný skutok právne prekvalifikoval, a to na menej závažný a spoločensky nebezpečný, až Rozsudkom zo dňa 29.09.2016, sp. zn. 2T/4/2005, ak aj

na eminentnú dôležitosť právnej povahy trestného konania, ktorého rýchlosť prejednania a rozhodnutia musí byť v každom jej štádiu zárukami poskytnutými štátnou mocou spoľahlivo zaručená, pričom v demokratickom a právnom štáte je neprípustné, aby trestné stíhanie voči osobe bolo nepretržite vedené vyše 14 rokov.

7. Návrh rozhodnutia o podanej Ústavnej sťažnosti

V intenciách prezentovaných skutkových a právnych argumentov sťažovateľ navrhuje ÚS SR, aby v zmysle ust. 25 ods. 3 Zákona o organizácii ÚS SR na predbežnom prerokovaní uznesením prijal sťažnosť na ďalšie konanie a po zákonnom dokazovaní vydal tento nález

1. Základné právo [redacted] na súdnu ochranu podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, Čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/4/2005 porušené bolo.

2. Krajský súd v Prešove je povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,- eur (slovom desaťtisíc eur).

3. [redacted] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 669,89 € (slovom šestošesťdesiatdeväť eur a osemdesiatdeväť centov), ktorú je Krajský súd v Prešove povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA ŠTRBÁŇ, s.r.o., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu. (...)»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 4/2005.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty (napr. II. ÚS 26/95). Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva,

ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo samotnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté trestné konanie *„bolo právoplatne skončené vydaním meritórneho rozhodnutia - Rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.09.2016, sp. zn. 2T/4/2005-4844“*.

Sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou podaním z 29. novembra 2016, ktoré bolo ústavnému súdu doručené elektronicky 29. novembra 2016 a poštovou prepravou 1. decembra 2016. Ústavnému súdu bola teda sťažnosť doručená v čase, keď porušenie označeného základného práva na tom orgáne, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právu na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 6/03, II. ÚS 260/2014).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní namietané porušenie práv už pred označeným porušovateľom práv, teda pred krajským súdom netrvalo, a v tomto štádiu konania už bola odstránená jeho právna neistota, ústavný súd odmietol jeho sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2017